

Datum
10 januari 2017

**BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE
VRAGEN**

Onderwerp
Antwoord van het college op de vragen van de raadsleden Balster, Faïd, Waanders, Kapteijns, Teunissen en Grinwis, luidend "het tweede kapstokoverleg maatschappelijke opvang"

Ons kenmerk
BOW/2016.596
RIS295579

De raadsleden Balster, Faïd, Waanders, Kapteijns, Teunissen en Grinwis hebben op 10 november 2016 een brief met daarin 17 vragen aan de voorzitter van de gemeenteraad gericht. Overeenkomstig artikel 30 van het reglement van orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad, beantwoordt het college deze vragen als volgt.

Dinsdag 25 oktober vond het tweede kapstokoverleg plaats tussen cliëntenraden vanuit de maatschappelijke opvang en gemeenteraadsleden. Naar aanleiding van het eerste kapstokoverleg afgelopen maart stelden de toen aanwezige politieke partijen een aantal schriftelijke vragen (RIS 293468). In vervolg op de beantwoording van deze schriftelijke vragen en het tweede kapstokoverleg, stellen de Partij van de Arbeid, de Haagse Stadspartij, D66, GroenLinks, Partij voor de Dieren en ChristenUnie/SGP op grond van artikel 30 van het Reglement van orde de volgende vragen aan het college:

Momenteel ligt de concepttekst van de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen (Wmcz) voor ter consultatie op het internet. Deze wet zal leiden tot een verbetering van de positie voor cliëntenraden van zorginstellingen.

- 1. Hoe is de positie van cliëntenraden van maatschappelijke opvang organisaties op dit moment geregeld?*

Met het oog op de decentralisatie van verantwoordelijkheden aan gemeenten, heeft de rijksoverheid ervoor gekozen om de Wmcz niet van toepassing te doen zijn op de maatschappelijke ondersteuning. Voor zover instellingen voor de maatschappelijke opvang geheel gefinancierd worden in het kader van de Wmo, geldt ten aanzien van medezeggenschap dat zij moeten voldoen aan hetgeen hierover in de verordening maatschappelijke ondersteuning 2015 gemeente Den Haag is geformuleerd. In de betreffende verordening is vastgelegd dat aanbieders een regeling vaststellen voor de medezeggenschap van cliënten over voorgenomen besluiten die van belang zijn voor cliënten. Daarnaast is vastgelegd dat de aanbieder ervoor zorgdraagt dat de informatie over de medezeggenschap en klachtbehandeling voldoende kenbaar is voor de cliënten van zijn organisatie. De gemeente ziet toe op naleving van de medezeggenschapsregelingen van aanbieders door periodieke overleggen met de aanbieders en een jaarlijks cliëntervaringsonderzoek. In de aanbestedingsleidraad voor de overeenkomst voor het maatwerkarrangement Wmo 2017 stelt de gemeente de voorwaarde dat de aanbieder ten behoeve van de uitvoering van de overeenkomst over een cliëntenraad beschikt, die ten minste eenmaal per jaar bijeen komt om de kwaliteit van de dienstverlening in het kader van de overeenkomst te bespreken.

- 2. Ziet u aanleiding om aan de hand van deze wetswijziging ook de positie van cliëntenraden in het kader van de Wmo lokaal verder te verbeteren?*

De voorgestelde wijzigingen van de Wmcz verbeteren de positie van cliëntenraden en de medezeggenschap van cliënten. De intentie is om naar de geest van deze wijzigingen van de wet te handelen door deze aanvullingen ook door te voeren in de gemeentelijke verordening maatschappelijke ondersteuning.

- 3. De cliëntenvertegenwoordigers maatschappelijke opvang hebben het gevoel niet altijd over dezelfde informatie kunnen beschikken over de beleidsafspraken tussen aanbieders en de gemeente Den Haag, dan de bestuurders van betreffende instellingen. Ziet u mogelijkheden om deze informatiepositie te verbeteren?*

Wij zullen in gesprek gaan met cliëntvertegenwoordigers over welke informatie het betreft en bezien hoe wij tegemoet kunnen komen aan de informatiebehoefte.

Onafhankelijke cliëntondersteuning blijkt in de praktijk nog niet altijd goed geregeld te zijn. Mensen die een beroep doen op de maatschappelijke opvang weten bijvoorbeeld vaak niet dat ze gebruik kunnen maken van onafhankelijke cliëntondersteuning.

- 4. Hoe is de onafhankelijke cliëntondersteuning in de maatschappelijke opvang momenteel volgens u geregeld?*

Onafhankelijke cliëntondersteuning wordt aangeboden door de medewerkers van de servicepunten XL in samenwerking met MEE en Kompasie.

- 5. Hoe wordt aan cliënten gecommuniceerd dat ze gebruik kunnen maken van onafhankelijke ondersteuning?*

Via de website, via de communicatiemiddelen die worden ingezet rond het keukentafelgesprek, via de aanbieders en de folder "Zo regelt Den Haag de maatschappelijke ondersteuning".

- 6. Waarheen of naar wie worden ze doorverwezen? Heeft MEE de juiste expertise om de maatschappelijke opvangdoelgroep van objectief cliëntenadvies te voorzien?*

Cliënten worden naar de servicepunten XL verwezen. Sinds kort kunnen alle cliënten bij wie GGz problematiek aan de orde is ook terecht bij MEE en voor ervaringsdeskundige cliëntondersteuning bij Kompasie.

- 7. Op welk moment in het proces krijgt de cliënt hierover informatie? Op welke manier is geborgd dat alle cliënten op de hoogte zijn van de mogelijkheid tot onafhankelijke ondersteuning?*

Zie hiervoor de beantwoording bij vragen 4, 5 en 6.

Veel (voormalig) dak- en thuislozen maken gebruik van de gemeentelijke collectieve zorgverzekering. Deze verzekering dekt de tandartskosten slechts tot 400 euro per jaar, terwijl (voormalig) dak- en thuislozen vaak veel gebitsproblemen hebben. Hierdoor betaalt men alsnog hoge zorgkosten, is men genooddaakt elders een aanvullende tandartsverzekering af te sluiten of krijgt men niet de gebitsverzorging die noodzakelijk is.

- 8. Bent u bekend met dit probleem?*

Het pakket van de collectieve zorgverzekering is uitgebreid en veel voorkomende kosten van minima zijn in de polis opgenomen. Net als bij andere aanvullende zorgverzekeringen zijn er maximale vergoedingen opgenomen. Hogere vergoedingen hebben een stijgende premie tot gevolg. Die rekening komt bij alle minima te liggen. 400 euro per jaar is voor de meeste minima voldoende.

Bij hogere bedragen is er in individuele gevallen bijzondere bijstand mogelijk voor noodzakelijke mondzorg. Dit is maatwerk, er wordt bijvoorbeeld ook gekeken naar de mogelijkheid om kosten te spreiden. Voor kronen, bruggen en frameprotheses wordt geen bijzondere bijstand verstrekt, omdat de basisverzekering daarvoor een passende en toereikende voorziening heeft (een prothese).

9. *Ziet u mogelijkheden om in de onderhandelingen over de toekomstige gemeentelijke zorgverzekering hier rekening mee te houden en de vergoeding voor tandartskosten te verhogen en/of voor deze doelgroep een aparte voorziening te treffen?*

Wij zien geen mogelijkheden om binnen de minimacontracten aparte afspraken te maken voor de doelgroep dak- en thuislozen. Net als bij een algemene verhoging van het maximaal te vergoeden bedrag zou de zorgpremie verder stijgen als we aparte afspraken maken. Gelet op de ontwikkelingen met de steeds hogere zorgpremie is uitbreiding van het pakket niet raadzaam.

In de schriftelijke vragen van het vorige kapstokoverleg stelden we een aantal vragen over de wachtlijsten voor sociale huurwoningen die ervoor zorgen dat de nachtopvang, doorstroomvoorzieningen en beschermd wonen voorzieningen 'verstoep' zitten omdat mensen niet door kunnen stromen naar een eigen woning.

10. *Valt dak- of thuisloosheid onder de vastgestelde criteria waardoor mensen in aanmerking kunnen komen voor een urgentieverklaring? Zo nee, waarom niet?*

Nee, de criteria voor een 'Voorrangsverklaring woningzoekende' zijn in de gemeentelijke huisvestingsverordening vastgelegd. Dak- of thuislozen kunnen op individuele basis een urgentie aanvragen die wordt getoetst aan de in de verordening aangegeven criteria.

Uit beide kapstokoverleggen blijkt dat wachttijden voor sociale huurwoningen in de praktijk op kunnen lopen tot vier of vijf jaar. Daarnaast blijken particuliere verhuurders vaak geen ex-daklozen te willen huisvesten in verband met een risico op niet betalen van de huur.

11. *Is het correct dat dak- en thuislozen als gevolg van de wachttijd voor een sociale woning jaren onnodig in nachtopvang of doorstroomvoorziening zitten, wachtend op een woning?*

Met Staedion, Haagwonen en Vestia zijn convenanten opgesteld, waarin zij met voorrang binnen een termijn van een aantal maanden een vastgesteld aantal woningen leveren voor specifieke groepen, waaronder de mensen die uitstromen uit de maatschappelijke opvang. Wie niet in de maatschappelijke opvang verblijft en toch dakloos is, kan op individuele titel een urgentie aanvragen die wordt getoetst aan de in de gemeentelijke huisvestingsverordening genoemde criteria.

12. *Wat zijn de precieze wachttijden voor sociale huurwoningen momenteel? Kunt u dit uitsplitsen naar diverse woningtypes en leeftijdscategorieën, waardoor verschillen inzichtelijk zijn tussen bijvoorbeeld kleine appartementen voor alleenstaande jongeren en mensen die in aanmerking komen voor 55+ woningen (waarvoor de wachtlijsten doorgaans korter zijn)?*

Voor 2015 is de wachttijd 25 maanden. Hierover is gecommuniceerd via de brief bij de aanbod en verhuurrapportage 2015 (RIS295248). In de bijbehorende aanbod rapportage staat in tabel 6.5 de wachttijd voor verschillende soorten woningen. In tabel 9.2 staan de wachttijden voor de diverse leeftijdscategorieën.

13. *Kunt u inzicht geven in hoeveel bepaalde voorzieningen per persoon per tijdseenheid (week, jaar) kosten? Hoeveel kost een plek in de nachtopvang? In een doorstroomvoorziening? In een beschermd wonen situatie?*

Voor deze voorzieningen zijn normtarieven opgesteld voor 2016 betekent dat het volgende: Nachtopvang per plek per dag € 44,15.

Doorstroom per plek per jaar € 39.137.

Beschermd wonen per plek per jaar gemiddeld € 55.159.

14. *Kunt u bij de aanbieders van maatschappelijke opvang nagaan in hoeverre zij van mening zijn dat mensen onnodig lang in een opvang of doorstroomvoorziening verblijven als gevolg van het ontbreken van een beschikbare betaalbare woning?*

De aanbieders geven in het gezamenlijk overleg met corporaties en gemeente aan dat dit inderdaad het geval is.

In het kapstokoverleg kwam ten slotte naar voren dat de groep mensen op straat toeneemt. Veel van hen weigert in eerste instantie zorg te aanvaarden en komt daardoor niet in aanmerking voor opvang.

15. *Op welke wijze probeert de gemeente deze doelgroep dusdanig te begeleiden en verleiden dat ze hulp aanvaarden en toch gebruik maken van voorzieningen?*

Door voorzieningen beschikbaar te hebben zoals de dagopvang en de inloopvoorzieningen, waar men naar binnen kan lopen voor een kop koffie, douchen en een maaltijd, zonder dwingende eis tot zorgacceptatie. Het is aan de expertise van de medewerkers om per individu een goede balans te vinden tussen het aanspreken van eigen kracht en verleiden tot het accepteren van hulp.

16. *In hoeverre is de vereiste van zorgacceptatie een belemmering voor mensen om opvang te accepteren?*

In de laagdrempelige voorzieningen is zorgacceptatie geen vereiste voor toegang. Wel wordt bij iedereen ingezet op het benutten van de eigen kracht en toeleiding naar hulp en ondersteuning. (zie vraag 15).

17. *Is het college bereid om de extra middelen die beschikbaar komen voor maatschappelijke opvang van het rijk, in te zetten voor straatteams die mensen kunnen adviseren en begeleiden naar ondersteuning, hulp en onderdak?*

Het is niet bekend dat het Rijk extra middelen beschikbaar stelt voor de maatschappelijke opvang. De gemeentelijke inzet is gericht op beschikbaar stellen van aanbod vanuit GGD-straatteam en het ambulante GGZ team voor de genoemde groep complexe zorgmijders.

Het college van burgemeester en wethouders,
de secretaris, de burgemeester,

mw. A.W.H. Bertram

J.J. van Aartsen